

СУБ'ЄКТИ ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАХОДІВ ЩОДО ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ В УКРАЇНІ¹

SUBJECTS OF THE APPLICATION OF SPECIAL MEASURES TO COMBAT DOMESTIC VIOLENCE IN UKRAINE

Сукмановська Л.М., к.ю.н.,

доцент кафедри адміністративного права та адміністративного процесу

Львівський державний університет внутрішніх справ

Опираючись на існуючі наукові розвідки, у статті здійснено спробу дослідити визначення поняття суб'єктів запобігання та протидії злочинності, суб'єктів, здійснюючих заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, а також класифікацію останніх за рівнями. Беручи до уваги норми Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», встановлено, що законодавчо закріплені 4 категорії суб'єктів, до повноважень яких входить запобігання та протидія домашньому насильству: спеціально уповноважені органи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству; інші органи та установи, на які покладаються функції із здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству; загальні та спеціалізовані служби підтримки постраждалих осіб; громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах. Зокрема, до другої такої категорії серед інших суб'єктів віднесено уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та суди.

Водночас досліджено спеціальні заходи щодо протидії домашньому насильству, а також правову основу їх застосування. Так, спеціальними заходами щодо протидії домашньому насильству являються: терміновий заборонний припис стосовно кривдника, обмежувальний припис стосовно кривдника, взяття на профілактичний облік кривдника та проведення з ним профілактичної роботи, направлення кривдника на проходження програми для кривдників.

Проаналізовано завдання та повноваження органів Національної поліції, а також судів загальної юрисдикції в напрямку запобігання та протидії домашньому насильству. Уповноважені підрозділи органів Національної поліції мають право застосовувати терміновий заборонний припис стосовно кривдника та взяття його на профілактичний облік й проведення профілактичної роботи. Суди уповноважені на винесення обмежувального припису стосовно кривдника та направлення його на програму для кривдників. Відтак, констатовано, що органи поліції та суди являються суб'єктами із застосування спеціальних заходів щодо протидії домашньому насильству.

Зазначено про доцільність виділення у Законі України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» окремої категорії суб'єктів, що уповноважені застосовувати спеціальні заходи щодо протидії домашньому насильству, виокремивши у таку категорію уповноважені підрозділи органів Національної поліції та суди.

Ключові слова: суб'єкти запобігання злочинності, суб'єкти запобігання та протидії домашньому насильству, спеціальні заходи, терміновий заборонний припис, профілактичний облік, обмежувальний припис, програма для кривдників.

The article attempts to investigate the definition of the subjects of crime prevention and countermeasures, subjects implementing measures in the field of domestic violence prevention and countermeasures, as well as their classification by levels, based on existing scientific research.

Taking into account the norms of the Law of Ukraine «On Prevention and Combating Domestic Violence», it was determined that 4 categories of entities carrying out measures in the field of prevention and combating domestic violence are legally established: specially authorized bodies in the field of prevention and combating domestic violence; other bodies and institutions entrusted with the functions of implementing measures in the field of prevention and counteraction of domestic violence; general and specialized support services for victims; citizens of Ukraine, foreigners and stateless persons who are in Ukraine on legal grounds. In particular, the second category includes authorized units of the National Police of Ukraine and courts among other subjects.

At the same time, special measures to combat domestic violence, as well as the legal basis for their application, were investigated. Thus, special measures to combat domestic violence include: an urgent restraining order against the offender, a restraining order against the offender, taking the offender into a preventive register and carrying out preventive work with him, sending the offender to undergo a program for offenders.

The tasks and powers of the National Police, as well as courts of general jurisdiction in the field of preventing and combating domestic violence were analyzed. Authorized subdivisions of the National Police have the right to apply an urgent injunction against the offender and to take him into preventive registration and conduct preventive work. Courts are empowered to issue a restraining order against an offender and refer him to an offender program. Therefore, it was established that the police and courts are subject to the application of special measures to combat domestic violence.

It is expedient to distinguish in the Law of Ukraine «On Prevention and Combating Domestic Violence» a separate category of entities authorized to apply special measures to combat domestic violence, by separating authorized units of the National Police and courts into such a category.

Key words: subjects of crime prevention, subjects of prevention and countermeasures against domestic violence, special measures, urgent restraining order, preventive registration, restraining order, program for offenders.

Суб'єктами запобігання злочинності вважаються органи державної влади, громадські організації, соціальні групи, службові особи чи громадяни, що спрямовують свою діяльність на розробку та реалізацію заходів, пов'язаних із випередженням, обмеженням, усуненням криміногенних явищ й процесів, що породжують злочинність та злочини, а також на їх недопущення на різних злочинних стадіях, у зв'язку із чим наділені правами, обов'язками та несуть відповідальність [1].

На думку А. Закалюка суб'єктом діяльності щодо запобігання злочинності та злочинним проявам можуть бути визнані орган, організація, окрема особа, які у цій

діяльності виконують хоча б одну з таких функцій щодо заходів запобігання як: організація, координація, здійснення або безпосередня причетність до здійснення [2, с. 346].

О. Литвинов та Є. Гладкова висловлюють розуміння поняття суб'єкту протидії злочинності як корпоративному утворенню, організації галузевого масштабу. Таке визначення корпоративного утворення може бути застосоване до окремого суб'єкта таким чином, що вони являються осередком ділових підрозділів: департаментів, управлінь, відділів, служб та ін. Корпорації, що є правоохоронними, не лише здійснюють протидію злочинності

¹ Фінансується Європейським Союзом. Проте висловлені погляди та думки належать лише автору і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури. Ні Європейський Союз, ні грантодавець не можуть за них нести відповідальність.

в унікальних напрямках, але й нерідко виходять за межі своїх завдань на шляху розвитку власної мережевої структури із доволі гнучкими лінійними зв'язками [3, с. 94].

Протидію злочинності здійснюють представницькі органи, органи публічної влади, суди, прокуратура; весь комплекс підприємств, установ і організацій, що здійснюють діяльність у різних напрямках соціальної життєдіяльності; громадські організації й громадяни. Проте діяльність більшості із них провадиться у ході вирішення інших завдань. Тільки окрема частина даних суб'єктів, наділена спеціально обумовленими повноваженнями щодо здійснення впливу на криміногенні фактори, реалізує відповідне методичне, інформаційне, кадрове, ресурсне та інше забезпечення [4, с. 158].

Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» (далі – Закон) закріплює 4 категорії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству. Це:

- 1) спеціально уповноважені органи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
- 2) інші органи та установи, на які покладаються функції із здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
- 3) загальні та спеціалізовані служби підтримки постраждалих осіб;
- 4) громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах [5].

До спеціально уповноважених органів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, згідно Закону, відносяться: центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству; центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству; Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, у тому числі їх структурні підрозділи, до повноважень яких належить здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству; сільські, селищні, міські, районні у містах (у разі їх створення) ради, їх виконавчі органи, до повноважень яких належить здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству [5].

Водночас Закон закріплює, що до категорії інших органів та установ, на які покладаються функції із здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, відносяться: служби у справах дітей; уповноважені підрозділи органів Національної поліції України; органи управління освітою, навчальні заклади, установи та організації системи освіти; органи охорони здоров'я, установи та заклади охорони здоров'я; центри з надання безоплатної правничої допомоги; суди; прокуратура; уповноважені органи з питань пробації.

Центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; притулки для дітей; центри соціально-психологічної реабілітації дітей; соціально-реабілітаційні центри (дитячі містечка); центри соціально-психологічної допомоги; територіальні центри соціального обслуговування (надання соціальних послуг); інші заклади, установи та організації, які надають соціальні послуги постраждалим особам. До спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб належать притулки для постраждалих осіб, центри медико-соціальної реабілітації постраждалих осіб, кол-центр з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей, мобільні бригади соціально-психологічної допомоги постраждалим особам та особам, які постраждали від насильства за ознакою статі, а також заклади та установи, призначені виключно для постраждалих осіб та осіб, які постраждали від насильства за ознакою статі – явля-

ються згідно Закону загальними службами підтримки постраждалих осіб [5].

Законом регламентовано, що до здійснення заходів у сфері запобігання й протидії домашньому насильству, зокрема виявлення випадків такого насильства, надання допомоги й захисту постраждалим, можуть долучатись підприємств, установ, організації незалежно від форм власності, громадські, іноземні неурядові організації, фізичні особи – підприємці, що відповідають за критеріями діяльності суб'єктів надання соціальних послуг, у тому числі особи, котрі здійснюють надання соціальних послуг (зокрема послуги патронату над дітьми) [5].

К. Гурковська суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, визначає наділені передбаченими законодавством повноваженнями органи публічної адміністрації та місцевого самоврядування, їхні структурні підрозділи, об'єднання громадян, підприємства, установи, організації незалежно від форм власності, а також фізичних осіб – громадян України, іноземців та осіб без громадянства, що наділені відповідною правосуб'єктністю та вступають в адміністративно-правові відносини у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і спрямовані на його запобігання, припинення та притягнення кривдників до юридичної відповідальності [6, с. 216].

Беручи до уваги визначення Законом перелік суб'єктів, О. Коломоєць пропонує виділити 3 рівні суб'єктів протидії домашньому насильству, де перший рівень складають органи й установи, які прямо визначені чинним законодавством та для яких ця функція є однією з головних у їхній діяльності (спеціально уповноважені органи виконавчої влади з питань запобігання та протидії домашньому насильству, служба дільничних офіцерів поліції, ювенальна превенція, органи опіки і піклування, кризові центри, центри медико-соціальної реабілітації жертв домашнього насильства, виконавчі органи місцевого самоврядування та суди); другий рівень – органи та установи, що за родом діяльності можуть фіксувати прояви домашнього насильства (зклади системи охорони здоров'я, заклади системи освіти та культури); третій рівень – неурядові організації, діяльність яких спрямовується на захист прав та свобод людини («Ла-Страда Україна», «Харківська правозахисна група» та ін.) [7, с. 11].

Спеціальними заходами щодо протидії домашньому насильству згідно Закону є: терміновий заборонний припис стосовно кривдника, обмежувальний припис стосовно кривдника, взяття на профілактичний облік кривдника та проведення з ним профілактичної роботи, направлення кривдника на проходження програми для кривдників.

Суб'єкти, котрі у відповідності із чинним законодавством вповноважені застосовувати зазначені спеціальні заходи щодо протидії домашньому насильству, віднесені законодавцем до категорії інших органів та установ, на які покладаються функції із здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству. Це – уповноважені підрозділи органів Національної поліції та суди загальної юрисдикції.

Повноваженнями уповноважених підрозділів органів Національної поліції у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, відповідно до Закону, є:

- виявлення випадків домашнього насильства та своєчасне реагування на кожен такий факт;
- прийняття й розгляд заяв і повідомлень про вчинення домашнього насильства, у тому числі розгляд повідомлень, що надходять до кол-центру із питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей, ужиття заходів для припинення такого насильства, надання допомоги жертвам із врахуванням результатів оцінки ризиків у порядку, визначеному Міністерством соціальної політики України спільно із МВС України;

– здійснення інформування жертв насилля щодо їхніх прав, заходів та соціальних послуг, якими ті можуть скористатись;

– винесення термінових заборонних приписів стосовно кривдників;

– взяття на профілактичний облік кривдників та проведення із ними профілактичної роботи;

– контроль за виконанням кривдниками спеціальних заходів щодо протидії домашньому насильству протягом терміну їх дії;

– анулювання дозволів на право придбання, зберігання, носіння зброї та боєприпасів їх власникам у випадку скоєння ними домашнього насилля, а також вилучення зброї і боєприпасів у встановленому порядку;

– взаємодія із іншими суб'єктами, що діють у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

– здійснення звітування до Міністерства соціальної політики України щодо результатів виконання повноважень у заданому напрямку [5].

Підрозділи органів Національної поліції України реалізують повноваження у заданій сфері із врахуванням міжнародних стандартів реагування правоохоронних структур на факти домашнього насилля та проведення оцінки ризиків. Вкрай важливим є те, що поліцейські можуть проникати до житла особи без вмотивованого рішення суду у невідкладних випадках, пов'язаних із припиненням вчинюваного акту домашнього насилля, у разі безпосередньої загрози життю чи здоров'ю постраждалої особи [5].

Поліція в ході реалізації своїх повноважень, уповноважена на здійснення: превентивної та профілактичної роботи, спрямованої на запобігання фактам домашнього насилля; виявлення причин і умов, що сприяють вчиненню домашнього насилля, вжиття у межах компетенції заходів щодо їх усунення; здійснення заходів щодо виявлення випадків насильницьких дій; негайне припинення виявлених кримінальних та адміністративних правопорушень; досудове розслідування кримінальних проваджень, порушених за фактами вчинення насильницьких дій; розшук осіб, які переховуються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду, а також тих, котрі ухиляються від виконання кримінального покарання; доставляння затриманих осіб, що підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення, та осіб, які вчинили адміністративне правопорушення до територіального поліцейського підрозділу; надання невідкладної домедичної та медичної допомоги постраждалим від домашнього насилля особам; здійснення контролю в межах компетенції за дотриманням вимог законодавства про здійснення опіки й піклування над дітьми-сиротами та дітьми, котрі позбавлені батьківського піклування, ужиття заходів із попередження дитячої бездоглядності, запобігання правопорушенням у середовищі дітей, соціального патронажу щодо дітей, які відбули покарання у вигляді позбавлення волі; ужиття заходів із запобігання та протидії домашньому насильству; згідно чинного законодавства оперативно-розшукову діяльність та ін. [8].

Зважаючи на описані в законодавстві повноваження, констатуємо той факт, що на підрозділи органів Національної поліції покладається провідна роль у сфері запобігання й протидії домашньому насильству, оскільки саме вони виконують обов'язок із реалізації комплексу попереджувальних та припинувальних міроприємств.

Терміновий заборонний припис стосовно кривдника, відповідно до Закону, являється спеціальним заходом протидії домашньому насильству, що вживається уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України як реагування на факт домашнього насилля та спрямований на негайне припинення домашнього насилля, усунення небезпеки для життя і здоров'я постраждалих осіб та недопущення продовження чи повторного вчинення такого насилля [5].

Терміновий заборонний припис стосовно кривдника (далі – припис) виноситься кривднику уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України у разі існування безпосередньої загрози життю чи здоров'ю постраждалої особи з метою негайного припинення домашнього насилля, недопущення його продовження чи повторного вчинення. Припис може виноситися як за заявою постраждалої особи, так і за особистою ініціативою співробітника уповноваженого підрозділу Національної поліції по результатах проведення оцінки ризиків. При вирішенні ситуації щодо винесення припису у пріоритеті є безпека потерпілої особи.

Законодавство закріплює, що приписом може бути передбачено такі заходи стосовно кривдника: зобов'язання залишити місце проживання (перебування) постраждалої особи; заборона на вхід та перебування в місці проживання (перебування) постраждалої особи; заборона в будь-який спосіб контактувати з постраждалою особою. Припис може бути винесений на термін до десяти діб. Кривдник, щодо якого винесено припис, у відповідності до якого він має обов'язок залишити місце спільного проживання (перебування) з постраждалою особою, зобов'язаний повідомити про місце свого тимчасового перебування уповноважений підрозділ поліції за місцем вчинення домашнього насилля. Співробітники поліції мають право в установленому законодавством України порядку застосовувати поліцейські заходи примусу для виселення з житлового приміщення кривдника, якщо припис передбачає зобов'язання залишити місце проживання (перебування) постраждалої особи, а кривдник відмовляється добровільно його залишити [9].

Водночас, у відповідності до Наказу МВС України № 124 від 25.02.2019 року «Про затвердження Порядку взяття на профілактичний облік, проведення профілактичної роботи та зняття з профілактичного обліку кривдника уповноваженим підрозділом органу Національної поліції України» органи поліції беруть на облік кривдників та проводять щодо них превентивну роботу, застосовуючи увесь доступний арсенал методів адміністративної діяльності (зокрема, переконання та примусу). Водночас, взяття на превентивний облік дитини кривдника і проведення із нею превентивної роботи входить до повноважень співробітників ювенальної превенції Національної поліції [10].

Окрім органів Національної поліції нашу увагу привертає й діяльність іншого суб'єкта, на якого Законом покладено повноваження із застосування спеціальних заходів із протидії домашньому насильству. Другу важливу роль, здійснювану українськими судами в напрямку протидії домашньому насильству, засвідчує неймовірна кількість проваджень, пов'язаних із такими насильницькими діями.

Міжнародні стандарти у напрямку превенції та протидії домашньому насиллю вимагають від представників суддівського корпусу належного усвідомлення причин і умов учинення таких насильницьких дій, зокрема урахування під час судового розгляду адміністративних, кримінальних або цивільних проваджень, пов'язаних із домашнім насильством, таких факторів як: завдана насильством шкода; порушення прав і свобод людини; публічний характер таких проваджень; кваліфікація домашнього насилля як злочину; врахування повторюваності або систематичності вчиненого домашнього насилля; вжиття усіх наявних та необхідних заходів у рамках своєї компетенції задля превенції учинення насильницьких дій у майбутньому, а також недопущення повторної віктимізації постраждалих від домашнього насилля; розширене розуміння кола осіб, на які поширюється дія Закону щодо умови спільного проживання; забезпечення пріоритету прав жертв домашнього насилля на життя, здоров'я, повагу до честі й гідності, безпеку тощо; особливий захист

прав дітей від будь-якого порушення їхніх прав та законних інтересів; та ін.

Судами розглядаються провадження:

– стосовно осіб, котрі скоїли кримінальне або адміністративне правопорушення, пов'язане із домашнім насильством;

– пов'язані із винесенням кривдникам обмежувальних приписів;

– пов'язані із поміщенням дітей до приймальників-розподільників для дітей;

– пов'язані із притягненням до адміністративної відповідальності батьків (усиновителів) або опікунів (піклувальників) дітей за невиконання останніми обов'язків із їх належного виховання;

– пов'язані із обмеженням батьків у дієздатності, відібрання дітей, а також позбавлення батьківських прав, виселення осіб, які позбавлені таких прав, якщо їхнє спільне проживання із дітьми, відносно яких вони позбавлені батьківських прав, є неможливим;

– пов'язані із поновленням батьківських прав, розв'язанням спорів між батьками з приводу місця проживання дитини (дітей);

– з приводу інших питань, що пов'язані із захистом особистих, житлових, майнових та інших прав громадян [11, с. 68–70].

Обмежувальний припис стосовно кривдника є встановленим в судовому порядку захід тимчасового обмеження прав чи покладення обов'язків на особу, яка вчинила домашнє насильство, спрямований на забезпечення безпеки постраждалої особи [5].

Обмежувальний припис встановлює один або ж декілька заходів тимчасового обмеження прав кривдника або покладення на нього обов'язків, наприклад таких, як:

1) заборона перебувати в місці спільного проживання (перебування) з постраждалою особою;

2) усунення перешкод у користуванні майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності або особистою приватною власністю постраждалої особи;

3) обмеження спілкування з постраждалою дитиною;

4) заборона наближатися на визначену відстань до місця проживання (перебування), навчання, роботи, інших місць частого відвідування постраждалою особою;

5) заборона особисто і через третіх осіб розшукувати постраждалу особу, якщо вона за власним бажанням перебуває у місці, невідомому кривднику, переслідувати її та в будь-який спосіб спілкуватися з нею;

6) заборона вести листування, телефонні переговори з постраждалою особою або контактувати з нею через інші засоби зв'язку особисто і через третіх осіб [12].

Рішення про винесення обмежувального припису або про відмову у винесенні такого припису приймається на підставі оцінки ризиків. Обмежувальний припис може видаватися терміном від 1 до 6 місяців. Суд здійснює розгляд справи про винесення обмежувального припису не пізніше 72 годин після надходження заяви про винесення обмежувального припису до суду. Судові витрати, пов'язані з розглядом справи про видачу обмежувального припису, відносяться на рахунок держави. Про винесення чи продовження обмежувального припису кривднику суд не пізніше наступного дня після ухвалення такого рішення надсилає повідомлення до уповноважених підрозділів

органів Національної поліції України за місцем проживання заявника задля взяття такого кривдника на профілактичний облік [5].

У відповідності до статті 39-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення та у відповідності до статті 91-1 Кримінального кодексу України до повноважень суду також відноситься скерування кривдника на проходження програми для кривдників.

Відповідно до Закону програма для кривдника є комплексом заходів, що формується на основі результатів оцінки ризиків та спрямований на зміну насильницької поведінки кривдника, формування у нього нової, неагресивної психологічної моделі поведінки у приватних стосунках, відповідального ставлення до своїх вчинків та їх наслідків, у тому числі до виховання дітей, на викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків. Кривдника може бути направлено судом на проходження програми для кривдників на строк від трьох місяців до одного року [5].

Наказ Міністерства соціальної політики України № 1434 від 01.10.2018 року «Про затвердження Типової програми для кривдників» встановлює сукупність заходів по результатах оцінки ризиків, що спрямовуються на зміну насильницької поведінки особи, що вчиняла домашнє насильство, формування у неї нової, неагресивної моделі поведінки у приватних стосунках, відповідального ставлення до своїх вчинків і їх наслідків, до реалізації батьківських обов'язків, на ліквідацію дискримінаційних розумінь, що стосуються соціальних ролей та обов'язків жінок та мужчин [13].

Таким чином, дослідивши компетенцію суб'єктів, що у відповідності до Закону мають право застосовувати спеціальні заходи щодо протидії домашньому насильству, констатовано, що такими суб'єктами є уповноважені підрозділи органів Національної поліції та суди загальної юрисдикції. Законом ця категорія суб'єктів віднесена до інших органів та установ, на які покладаються функції із здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству. Поліцейські підрозділи та суди забезпечують організацію застосування спеціальних заходів із протидії домашньому насильству у відповідності до своїх компетенцій. Уповноважені підрозділи органів Національної поліції України мають виключне право винесення кривдникам термінових заборонних приписів, а також беруть таку категорію правопорушників на профілактичний облік задля проведення превентивної роботи. Суди уповноважені на винесення обмежувальних приписів стосовно кривдника, а також направлення таких категорій правопорушників на програму для кривдників задля формування у останніх ненасильницької моделі поведінки. Відтак, зважаючи на специфіку повноважень уповноважених підрозділів органів Національної поліції та судів, а також важливість індивідуального підходу із застосування спеціальних заходів щодо протидії домашньому насильству у відношенні до кожного кривдника, вважаємо, що доцільно закріпити у Законі України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» окрему категорію суб'єктів, що уповноважені застосовувати спеціальні заходи щодо протидії домашньому насильству, виокремивши у таку категорію суб'єктів уповноважені підрозділи органів Національної поліції та суди.

ЛІТЕРАТУРА

1. Суб'єкти запобігання злочинності та основні напрями їх діяльності. Криминологія: Загальна та Особлива частина. LibNet. Електронний ресурс. URL: http://lib-net.com/content/9630_Sybekti_zapobigannya_zlochinnosti_ta_osnovni_napryami_ih_diyalnosti.html
2. Закалюк А.П. Курс сучасної української криминології: теорія і практика: У 3 кн. Київ: Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. Кн. 1: Теоретичні засади та історія української криминологічної науки. 2007. 424 с.
3. Литвинов О.М., Гладкова Є.О. Суб'єкти протидії злочинності як правоохоронні корпорації. *Вісник Криминологічної асоціації України*. 2019. № 1(20). С. 90–98.
4. Біленко П. Уповноважені органи Національної поліції України як суб'єкти запобігання та протидії домашньому насильству. *Криминологія*. № 10/2019. С. 157–161.

5. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 7 грудня 2017 р. Електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>
6. Гурковська К. Суб'єкти, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 3. 2020. С. 214–216.
7. Коломєць О.Д. Адміністративно-правове регулювання відповідальності за вчинення насильства у сім'ї, невиконання захисного припису або непроходження корекційної програми: автореф. дис.. на здобуття наук. ступеня канд. юр. наук: 12.00.07. Запоріжжя, 2010. 23 с.
8. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. Електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
9. Про затвердження Порядку винесення уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України термінового заборонного припису стосовно кривдника: наказ МВС України від 01.08.2018 № 654. Електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0965-18>
10. Про затвердження Порядку взяття на профілактичний облік, проведення профілактичної роботи та зняття з профілактичного обліку кривдника уповноваженим підрозділом органу Національної поліції України: наказ МВС України від 25.02.2019 № 124. Електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0270-19>
11. Діяльність уповноважених підрозділів Національної поліції України у сфері запобігання та протидії домашньому насильству: Навчальний посібник до спеціалізованого курсу із запобігання та протидії домашньому насильству. Ч. 1. Київ: Координатор проектів ОБСЄ в Україні, 2020. 188 с.
12. Цивільний процесуальний кодекс України: закон України від 18.03.2004 № 1618-IV. Електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>
13. Про затвердження Типової програми для кривдників: наказ Міністерства соціальної політики від 01.10.2018 № 1434. Електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1222-18>